

การจัดการพื้นที่เมืองท่องเที่ยวขนาดเล็ก อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
MANAGEMENT OF SMALL TOURIST AREA IN KHEMARAJ DISTRICT,
UBON RATCHATHANI PROVINCE

เริงศักดิ์ แก้วเพชร* ซิสิกกา วรรณจันทร์**

Ruengsak Kaewphet, Sisikka wanjang

Received: January 15, 2019

Revised: March 24, 2019

Accepted: March 27, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาการท่องเที่ยวของเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็ก อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบความพร้อมทางการท่องเที่ยวของเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็ก อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็กของอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวซึ่งได้จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6 ประการ คือ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) เส้นทางคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว (Accommodations) และกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในงานวิจัยฉบับนี้ใช้รูปแบบการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ร่วมกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 42 ตัวอย่าง และแบบสอบถามกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้ได้รับข้อมูลอย่างครบถ้วน

ผลการวิจัยพบว่า

อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานีมีองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) เส้นทางคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว (Accommodations) และกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)

ส่วนใหญ่ความพร้อมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง สามารถพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็กแห่งใหม่ได้ จึงมีการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบการท่องเที่ยวเพื่อให้มีความพร้อมทางการท่องเที่ยวและเป็นเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็กแห่งใหม่ในอนาคตได้ ต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการ, พื้นที่, เมืองท่องเที่ยว, เมืองขนาดเล็ก, อำเภอเขมราฐ

ABSTRACT

This research its purpose is 1) To study the history of small tourist towns in Khemaraj District, Ubon Ratchathani Province. 2) To study the tourism readiness of small tourist towns in Khemaraj District, Ubon Ratchathani Province. 3) To present a guideline to develop a small tourist town of Khemaraj. Ubon Ratchathani . A new tourist attraction. Based on the tourism component, the 6 related research papers were reviewed. Attraction, Accessibility, Amenities, Ancillary services, Accommodations and Activities. The research method used in this research is a qualitative research model. Combined with structured interviews . 42 samples and a questionnaire for visitors to Khemarat District. Ubon Ratchathani To get the complete information.

The finding of this research were as flooows:

There are tourist elements in Khemaraj District, Ubon Ratchathani Province. . Attraction, Accessibility, Amenities, Ancillary services, Accommodations and Activities. Most of the tourist availability is moderate. Can be developed into a new tourist town. Tourism development has been proposed in order to be ready for tourism and a new tourist destination in the future.

Keywords: Management, Area, Tourist town, Small town, Khemaraj District

1.บทนำ

เมื่อ 30 ปีที่แล้ว เกิดจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่นิยมเดินทางเสาะแสวงหาอะไรใหม่ๆ และมีการบอกต่อบบบปากต่อปากรวมไปถึงการแนะนำผ่าน คู่มือท่องเที่ยว (วุฒิกกร สินธุวาทีน, 2554) กระแสนิยมการท่องเที่ยวในปัจจุบันล้วนแต่เป็นการหลีกหนีความจำเจของคนในสังคมที่วุ่นวาย หันมาท่องเที่ยวเมืองที่ห่างไกลความเจริญมาก รวมไปถึงการวิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขงซึ่ง

ห่างไกลความเจริญจากเมืองใหญ่ เป็นวิถีชีวิตของการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย มีเมืองริมโขงที่น่าสนใจเมืองหนึ่งในประเทศไทย จากนิตยสารเพื่อการท่องเที่ยวฉบับหนึ่ง (อนุสารอ.ส.ท, 2551) ได้เขียนแนะนำให้กับนักท่องเที่ยวผู้ที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวที่ห่างไกลความเจริญในหัวข้อ “5 เมืองที่ น่าไปเที่ยว” ซึ่งเมืองเขมราฐเป็น 1 ใน 5 เมืองท่องเที่ยวขนาดเล็กที่น่าสนใจและสอดคล้องกับคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง คือคอลัมน์ “มองเมือง: เขมราฐ เสน่ห์บ้านโบราณริมโขง” (หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์, 2554) แนะนำการท่องเที่ยวเมืองเขมราฐไว้ว่า “ความที่เป็นเมืองเล็ก สะท้อนถึงจำนวนประชากรที่ค่อนข้างจะบางตา ก็ส่งผลให้บรรยากาศโดยรวมของบ้านเมืองนี้ค่อนข้างจะสงบเงียบชีพจรของเมืองเป็นจังหวะเนิบช้า สบายๆ เหมาะอย่างยิ่งสำหรับใครก็ตามที่เบื่อความวุ่นวายของเมืองหลวง แต่ฝันถึงวิถีชีวิตผ่อนคลาย อยากหลบมุมพักผ่อนในอำเภอเล็กๆ ริมโขงแบบไม่คาดหวังอะไรมาก แค่มายเปลี่ยนบรรยากาศและลิ้มรสปลาน้ำโขงในสารพัดเมนู เขมราฐไม่น่าจะทำให้ใครผิดหวังกับบรรยากาศอันเรียบง่ายตามประสาเมืองชนบท ” จึงทำให้เมืองเขมราฐเป็นเมืองเล็ก ๆ เมืองหนึ่งที่น่าจับตามองในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยในอนาคต อีกทั้ง The Centre for Development and Enterprise (CDE) ยังแนะนำว่าการเจริญเติบโตของเมืองเล็ก ๆ การต่ออายุสามารถกำหนดให้การพัฒนาของเมืองเล็ก ๆ เป็นศูนย์กลางของคนเกษียณอายุและสถานที่ท่องเที่ยว (CDE, 1996) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของเมืองเล็ก ๆ จึงเจริญเติบโต ดึงดูดประชากรในเมืองช่วงเวลาที่เดินทางมาพักผ่อนวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดพักผ่อน (Donaldson, 2007) รวมไปถึงกระแสการท่องเที่ยวในประเทศไทยที่นิยมในปัจจุบันคือ การไปเที่ยวเมืองที่เป็นเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็ก (Small Town) ไม่ว่าจะเป็น อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดน่าน ที่กำลังได้รับความนิยม ซึ่งกระแสนิยมการไปเที่ยวเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็ก (Small Town)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาการท่องเที่ยวของเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็ก อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
- 2.2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบความพร้อมทางการท่องเที่ยวของเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็ก อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
- 2.3 เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็กของอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

3. ขอบเขตการวิจัย

3.ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองปลายแดนเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง การจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวในมิติวัฒนธรรมเมืองปลายแดนเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานีทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการด้านพื้นที่ท่องเที่ยวในมิติวัฒนธรรมเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวและให้ชุมชนมีความเข้มแข็งเป็นต้นฉบับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมรู้จักการบริหารจัดการในการดำเนินชีวิต

3.2 ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก(Key Informants) จำนวน 42 คน โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก(In-Depth interview)และการสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion)

๓.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองปลายแดนเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

4. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และใช้การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบสังเกต และแบบสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเป็นแนวทางให้ได้มาซึ่งรายละเอียดของข้อมูลจากเครื่องมือต่างๆ เริ่มต้นจากข้อมูลเชิงประจักษ์ หาข้อสรุปและนำมากำหนดกรอบแนวคิดทำการพิสูจน์ เพื่อหาคำตอบโดยการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆ กันผู้เข้าร่วมวิจัย (Participants) ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้ให้การสนับสนุนการเรียนรู้ ชาวชุมชน และผู้เข้ารับการศึกษาดูงานจากชุมชนกับการรวบรวมข้อมูลหาข้อสรุป โดยใช้แนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์) ในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

เครื่องมือในการวิจัย (Research Instruments)

ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant observation) และการบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปี พ.ศ. 2560

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือวิจัย โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) นำข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือหลายรูปแบบมาจัดระเบียบข้อมูล (data organizing) เพื่อให้เกิดองค์รวม ของความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ให้ข้อมูลอยู่ใน สภาพที่พร้อมจะนำไปวิเคราะห์ได้สะดวก ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ได้จากงานวิจัยภาคสนาม และส่วนที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ได้แก่ แหล่งภูมิปัญญาพื้นบ้าน แหล่งความรู้ชุมชน องค์ความรู้และภูมิปัญญาพื้นบ้าน ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

(๒) เชื่อมโยงข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วเข้าด้วยกัน เพื่อบอกเรื่องราวของสิ่งที่ศึกษา

(๓) ทำการวิเคราะห์สร้างข้อสรุป แล้วนำผลการ วิเคราะห์และข้อสรุปที่ได้มาบูรณาการ เพื่อให้เกิดองค์รวม ของกระบวนการการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวในมิติวัฒนธรรมเมืองปลายแดน เชมราฐ

(๔) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล มาหาข้อสรุป

(๕) นำรูปแบบใหม่ที่ได้ เสนอปราชญ์ชาวบ้าน และผู้นำชุมชน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการนำรูปแบบใหม่ที่ได้มาใช้ในระดับชุมชน

๔. ผลการวิจัย

สามารถแยกประเด็นเรื่องการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวในมิติวัฒนธรรมเมืองปลายแดน เชมราฐ จังหวัด อุบลราชธานี ได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยด้านการท่องเที่ยวสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรม ให้กับนักท่องเที่ยว ในด้านของอาหารก็จะมีโรงแรมจัดทำเป็นอาหารเช้าให้กับ นักท่องเที่ยวหรือนักท่องเที่ยวที่ไม่มีอาหารเช้าก็สามารถไปที่ ร้านโกเต็ก หรือ ร้านกาสะลอง อาหาร เข้าเริ่มเปิดบริการให้นักท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวที่มาหลังจากทานอาหารเช้าเสร็จ ก็จะเข้าไปสักการะ ที่พระเจ้าใหญ่องค์แสงวัดโพธิ์แล้วก็วันกลางวัดเหนือสามวัดในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองเชมราฐ และถ้าจะเดินทางต่อ เราก็จะสามารถเดินทางไปเที่ยวที่หาดทรายสูงซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับ ถนนคนเดิน ซึ่งก็อยู่ในเขตอำเภอเมืองเชมราฐแล้วก็เลยตอบไปถึงวัดหลวงพ่อบางช้างซึ่งมีพระเจ้า ใหญ่องค์ดื้อและก็มีหาดชมดาวและก็เส้นทางไปต่อได้ที่ สามพันโบกหรือว่าโขงเจียม คือใน แหล่งท่องเที่ยวเชมราฐนอกจากที่เรามีตลาดถนนคนเดินและก็ในเรื่องของวัฒนธรรมก็จะมีวัดทั้งสามวัดที่ กล่าวข้างต้นแล้วก็มีเป็นศาลปู่ตาซึ่งภูมิบ้านภูมิมืองของเชมราฐก็สามารถที่จะไปสักการะแล้วก็ ขอพรได้ตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายายถ้าลูกหลานจะไปเป็นทหารหรือว่าจำเริญ และก็ในเรื่องของวัฒนธรรม ก็จะมีวัดทั้งสามวัดที่กล่าวข้างต้นแล้วก็มีเป็นศาลปู่ตาซึ่งภูมิบ้านภูมิมืองของเชมราฐก็สามารถที่จะ

จะไปสักการะแล้วก็ขอพรได้ตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายายถ้าลูกหลานจะไปเป็นทหารหรือว่าไปเรียนหนังสือ
 คำก็จะไปขอที่ศาลปู่ตามันก็จะอยู่เส้นถนนอรุณประเสริฐเส้นหลักที่จะเข้าเข้ามาที่เข้มไม่ได้วัดโพธิ์ก็
 จะมีพระแก้วมรกตแล้วก็พระหยกซึ่งเจ้าอาวาสได้มาจากสหรัฐอเมริกาและก็มีท่านพญานาคองค์
 ใหญ่ที่อยู่ริมโขงหลังวัดโพธิ์อันนี้ก็สามารถไปขอพรและสักการะได้ แต่ตอนนี้โฮมสเตย์เราก็คือพร้อม
 แล้วซึ่งผ่านมาตรฐานการอบรมซึ่งอยู่ในขั้นตอนที่เราจะต้องขอขอใบรับรองจากการท่องเที่ยวการที่
 รับรองว่าโฮมสเตย์เราได้มาตรฐานสามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยวได้และก็ต่อไปในอนาคตก็คือ ที่
 คุยกับการท่องเที่ยวไว้ก็คือเราอยากได้จักรยานเพื่อมาให้กลุ่มโฮมสเตย์ได้ให้นักท่องเที่ยวที่มาพักที่
 โฮมสเตย์สามารถที่จะปั่นจักรยานเที่ยวชมเมืองได้ซึ่งริมโขงเราสิ่งที่เราอยากได้ก็คืออยากได้ทางเดิน
 ทำป่นเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ปั่นจักรยานเที่ยวชมทัศนียภาพ ริมโขงแล้วก็ในช่วงเช้าซึ่งเราอยู่ใน
 ขั้นตอนที่ว่าพูดคุยและมีโยธาธิการเข้ามาออกแบบในถนนคนเดินทางป่นและก็หลานกิจกรรม
 วัฒนธรรมของเราซึ่งต่อไปนั้นเราคิดว่าถ้าโฮมสเตย์เค้ามีจักรยานเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เช่าหรือว่าไว้
 บริการนักท่องเที่ยว ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะสร้างรายได้ให้กับชุมชนและกลุ่มโฮมสเตย์ได้แต่ถ้าพูด
 ถึงของฝากก็จะมีกล้วยตากซึ่งกล้วยตากเขมราฐจะไม่เหมือนที่อื่นจะมีรสชาติหวานโดยธรรมชาติ
 แล้วก็จะมีขนมซึ่งกรรมวิธีในการทำกล้วยตากของเราก็จะไม่เหมือนที่อื่นซึ่งเราก็จะใช้แต่ธรรมชาติใน
 การที่จะตากกล้วยแล้วก็จะมีในช่วงของฤดูกาลต้นหนาวจนถึงเดือนมิถุนายนซึ่งเราจะต้องใช้
 ธรรมชาติแล้วก็ใช้ลมในการตากกล้วยซึ่งรสชาติหวานตามธรรมชาติซึ่งเราจะไม่ใช่ใช้น้ำผึ้งซึ่งตรงนี้
 สามารถจะเป็นของฝากได้แต่เราก็จะมีการขนาดผลิตภัณฑ์ของกล้วยตากให้เป็นสากลซึ่งตอนนี้กลุ่ม
 ชาวบ้านที่ทำก็ยังไม่คงที่ กำลังวางโครงการว่าเราจะทำเป็นแหล่งเรียนรู้แหล่งผลิตกล้วยตากซึ่งจะให้
 กลุ่มชาวบ้านมาร่วมกันทำเพื่อสามารถที่จะทำให้เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานของนักท่องเที่ยวที่
 สนใจในการที่จะทำกล้วยตากมาดูแหล่งผลิตกล้วยตากของเขมราฐด้วย อันนี้ถือว่าเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิม
 ของเขมราฐเลยสมัยก่อนเค้าก็จะข้ามเข้ามาขายของป่าเขา ก็จะซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคจากเขมราฐ
 ไปที่ประเทศลาวบ้านเขา นอกจากนี้เขมราฐยังมีกลุ่มวัฒนธรรมคือกลุ่มร้องเล่นเต้นรำมีการประกวด
 รันท่องเมืองเขมซึ่งเราก็หาเยาวชนมาร่วมเปิดเวทีให้เยาวชนได้มาแสดงออกความสามารถและเราก็มี
 การประกวดร้องเพลงลูกทุ่งซึ่งเราก็จัด ขึ้นในปีแรกปี 2557 และเราก็ได้นักร้องก็คือฝ่าย อาจารย์
 สลา คุณวุฒิเค้าก็เห็นแววเค้าก็เลยแต่งเพลงให้ร้องเขาก็แต่งเพลงให้เข้ากับจังหวะท่าเต้นแล้ว
 นอกจากนี้เค้าก็ยังมาหาคนในชุมชนเพื่อเป็นประกอบเพลงบาสะโลบเราก็มีการรวมกลุ่มกันหลังจาก
 ที่เสร็จเราก็ได้คุยกันกับกลุ่มชาวบ้านว่าถนนคนเดินเราน่าจะมีการสร้างสีสันในการร้องเล่นเต้นรำ
 เป็นลานวัฒนธรรม และยังเป็นการผ่อนคลายเป็นการมาพบปะสังสรรค์การออกกำลังกายกันได้ แต่ใน
 เรื่องของวัฒนธรรมได้ช่วยกันอนุรักษ์และการส่งเสริมซึ่งเราก็มีภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในพื้นที่ อันนี้เรา

ก็สามารถที่จะช่วยเหลือตัวเองได้ส่วนหนึ่งก็คือปี 2559 เราก็ได้รับงบประมาณมาจากกระทรวงวัฒนธรรมในการที่จะมาส่งเสริมกิจกรรมถนนคนเดินแล้วก็นี่ได้คุยกันเบื้องต้นเราก็จะต่อยอดจากปีที่แล้วในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งงบประมาณมัน ก็ไม่ต้องใช้เยอะแต่ในส่วนที่มันเกินศักยภาพของเทศบาลเราอยากจะให้หลังกิจกรรมวัฒนธรรมซึ่งเวลาเราจะจัดงานแต่ละครั้งมีนักท่องเที่ยวเยอะมากแต่ว่าสถานที่ของเราค่อนข้างจะไม่เพียงพอและเราก็ทราบว่าการมียาได้ออกแบบริมโขงไทยเราในการที่เราร้องขอลานกิจกรรมแล้วก็ทางเดินต่างๆแต่ว่างบประมาณเราก็กังไม่รู้ว่าเราจะได้จากหน่วยงานไหน ก็อยากจะให้หน่วยงานที่มีศักยภาพในการส่งเสริมในเรื่องของด้านลานวัฒนธรรมแล้วก็ทางเดินทางปั่นจักรยาน และก็พัฒนาต่อยอดของพื้นที่ในชุมชนอย่างนี้น้อยถ้าเรามีทางปั่นจักรยานเราก็สร้างรายได้ให้กับพื้นที่ซึ่งเป็นกลุ่มของโฮมสเตย์ซึ่งเราก็สามารถให้นักท่องเที่ยวปั่นจักรยานชมทัศนียภาพได้

2. ผลการวิจัยคาดว่าจะได้นำข้อมูลทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญภายในเมืองเขมราฐ จ.อุบลราชธานี มาส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญอีกแห่งของประเทศทางกระทรวงวัฒนธรรมได้คัดเลือกเอาอำเภอเขมราฐธานี เป็นตลาดประชารัฐ ที่กระทรวงเข้าไปช่วยเขมราฐ ก็คือในเรื่องของการทำเส้นทางวัฒนธรรมที่พอไปเขมราฐแล้วจะไปไหนได้บ้างก็มีพิพิธภัณฑสถานบ้านเจียดจากพิพิธภัณฑสถานบ้านเจียดก็จะมาในเรื่องของผ้าก็คือบ้านตัวจากบ้านตัวก็มาตลาดจากตลาดก็ไปที่บ้านลาดเจริญที่จะไปลองเรือก็จะมีต้นไม้ทรงคุณค่าที่กระทรวงวัฒนธรรมก็คือต้นหว้าคู่ บ้านลาดเจริญเราก็ทำเส้นทาง โดยเราได้รับงบประมาณจากวัฒนธรรมให้กระจายจากเขมราฐเราก็ได้เอาอาจารย์มาช่วยเคาอบรมชาวบ้านเกี่ยวกับเรื่องท่องเที่ยวให้มีโฮมสเตย์ก็มีชาวบ้านเข้าร่วมอยู่หลายหลัง ก็อบรมเรื่องโฮมสเตย์อบรมเรื่องการทำให้ระลึก ถ้าพูดถึงความเข้มแข็งของเขมราฐก็คือในเรื่องสถานที่มันได้แต่ถ้าเกิดเทียบกับเชียงคาน แต่เขมราฐเค้าก็ถือว่ามาใหม่ โดยให้เขาเข้าไปดูงานจากเชียงคานแต่สถานที่ก็คล้ายกันเลยกับเชียงคาน แล้วก็มีการที่เก่าแก่เป็นเส้นทางให้ความร่วมมือถนนสายวัฒนธรรมหรือว่าถนนคนเดินถ้าเค้าไม่ให้ความร่วมมือมันจะยากกว่ายากนี่ก็คือได้เฉพาะหน่วยงานราชการไปลง ทางราชการเค้าก็อยากเอาไปลงที่แม่น้ำมูล แต่มันต้องได้ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่ายถ้าเค้าเสียประโยชน์มันก็จะเกิดความลำบากต้องย้ายไปย้ายมาทำให้ชาวบ้านเข้าออกลำบาก ถ้าพูดถึงชุมชนเขมราฐผมว่าความเข้มแข็งของเขมราฐมาแล้วตอนนี้เพียงแต่ว่าตอนนี้มันยังที่จะสามารถเปิดได้ตลอดมันเปิดได้แค่ศุกร์เสาร์อาทิตย์ โดยกิจกรรมยามเช้ามันต้องเป็นที่ท้องถิ่นเค้าจัดเช่นการตักบาตรตอนเช้าตักข้าวเหนียว ถ้าจะทำได้ต้องให้เทศบาลเขาดำเนินการให้มีกิจกรรมในช่วงเช้า เขมราฐจะไม่เหมือนโขงเจียม โขงเจียมสามารถเที่ยวได้ทั้งวันแต่เขมราฐถ้าเป็นเวลาราชการกลางวันก็ไม่ต้องไปไหน ถ้าจะไปก็คงไปหาดทรายสูงแต่ถ้าไป สามพันโบก มันก็จะกลายเป็น

อำเภอใหม่แล้วมันก็จะไม่ใช่ท้องเที่ยวเขมราฐ จุดเด่นของเขมราฐตอนนี้ก็คือผ้าย้อมครามซึ่งมีการพัฒนาต่อยอดในเรื่องของลายผ้ามีเรื่องราวมีตำนาน เพื่อให้มี. ขยายให้มันแตกต่างกับผ้าย้อมครามของจังหวัดสกลนครเราต้องทำให้นักท่องเที่ยวอยากซื้อตรงนี้จะพัฒนาต่อยอดในเรื่องของสินค้าและวัฒนธรรมส่วนเรื่องอาหารก็มีแค่ เรื่องปลาแม่น้ำโขงก็จะเป็นอาหารอีสานพวกส้มตำ โดยเราต้องเข้าไปอบรมพัฒนาในเรื่องของความสะอาด โดยกิจกรรมก็จะมีจุดเด่นก็คือการแข่งเรือสองแผ่นดินโดยได้ขอถ้วยพระราชทานจากสมเด็จพระเทพฯ ผมขออนุญาตประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดอุบลราชธานีที่กำลังเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวถ้ามาอุบลราชธานีคงพลาดไม่ได้ที่จะไปถนนสายวัฒนธรรมเขมราฐธานีที่อำเภอเขมราฐในส่วนของสายวัฒนธรรมอำเภอเขมราฐก็มีการเกิดตัวให้นักท่องเที่ยวได้ไปเดินชมไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยจุดเด่นก็คือเรื่องของรำตงหว่ายซึ่งเป็นต้นกำเนิดรำตงหว่ายที่เขมราฐโดยจะมีการแสดงทางด้านวัฒนธรรมและจะมีการสาธิตไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของผ้าย้อมครามเรื่องของของกินของใช้ อยากฝากให้ท่านได้มาแวะชมตลาดประชารัฐที่อำเภอเขมราฐธานี จังหวัดอุบลราชธานี

3. ผลการวิจัยคาดว่าจะทำให้ทราบสภาพปัจจุบันและปัญหาเพื่อนำมาพัฒนาการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในเมืองเขมราฐ จ.อุบลราชธานี ให้เป็นชุมชนยั่งยืนทางด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในมิติวัฒนธรรม การจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวในมิติวัฒนธรรมเมืองปลายแดนเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ปัญหาการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี มีปัญหาดังนี้

สถานที่ท่องเที่ยว

1. ปัญหาด้านการบริการข้อมูลการท่องเที่ยว ไม่มีการรณรงค์ส่งเสริมการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น ข้อมูลสารสนเทศไม่ครบถ้วนและไม่ทั่วถึง ไม่มีป้ายและแผนผังการท่องเที่ยวที่ชัดเจนตามรายทางไปจนถึงแหล่งท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวบางกลุ่มหลงทาง

2. ปัญหากิจกรรมของการท่องเที่ยว ขาดประสบการณ์ ขาดการประสานงานกับกลุ่มต่างๆในชุมชน ไม่มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและไม่มีการเชิญชวนนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในครั้งข้างหน้า

3. ปัญหาด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ขาดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นปัจจุบัน ขาดการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น ไม่มีการอบรมหรือให้ความรู้การเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นที่ดีเพื่อให้กับชุมชนโดยไม่เจาะจงว่าจะเป็นคนใดคนหนึ่ง หรือการจัดอบรมให้ความรู้กับผู้สนใจในชุมชน รณรงค์ทุกรูปแบบให้ตระหนักถึง

ความสำคัญของการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ในท้องถิ่นเพื่อให้ชุมชนรักและหวงแหนชุมชนของตน พร้อมทั้งช่วยกันอนุรักษ์มรดกด้านธรรมชาติ ด้านประวัติศาสตร์ และด้านศิลปวัฒนธรรม

4. ปัญหาเรื่องการคมนาคม การเดินทางจากที่พักไปยังชุมชนแหล่งท่องเที่ยว เช่น ไม่มีรถประจำทาง มีรถบริการไม่เพียงพอ บริการเฉพาะเวลา เป็นต้น

เทศกาลและประเพณี

1. ปัญหาการจัดเทศกาลและประเพณี ที่ขาดการวางแผนในเรื่องต่างๆ และขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานในชุมชน และหน่วยงานมักปิดความรับผิดชอบในเรื่องการทำงานร่วมกัน

2. ปัญหาการจัดเทศกาลและประเพณี มักจะจัดเฉพาะช่วง หรือฤดูกาลท่องเที่ยว เลยทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลและประเพณีขาดความต่อเนื่องบ้าง

3. ปัญหาถนนเส้นทางรอบเมืองเขมราฐ จะพบปัญหาคือจุดบริการหรือร้านค้าที่จำหน่ายของเพื่อที่จะนำมาใส่บาตร ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปซื้อได้ที่เดียวคือในตัวตลาดเช้า สำหรับของที่จะใส่บาตรนักท่องเที่ยวต้องเป็นผู้เลือกซื้อเองโดยไม่มีร้านค้าที่จำหน่ายของใส่บาตรโดย

ผลิตภัณฑ์พื้นเมือง

1. ปัญหา ไม่มีการจำหน่ายของที่ระลึกที่มีมาตรฐานทั้งในชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยว
2. ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวของที่ระลึกมักมีราคาแพงเกินไป
3. ปัญหาบรรจุภัณฑ์ของที่ระลึกไม่ดึงดูดต่อการซื้อของที่ระลึกจากนักท่องเที่ยวมากนัก
4. ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดจะผลิตเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยว แต่ในกรณีนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นกลุ่ม เป็นคณะ ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตไว้ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เนื่องจากขาดวัตถุดิบ

ด้านที่พัก

1. ปัญหาด้านที่พัก จะมีที่พักเฉพาะของเอกชนในอยู่ริมแม่น้ำโขงในตัวอำเภอที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและในตัวเมืองตามระยะทางประมาณไม่เกิน 4 กิโลเมตร เช่น โรงแรม รีสอร์ท และโฮมสเตย์เป็นสถานที่พักส่วนน้อย และที่พักโฮมสเตย์ในแหล่งท่องเที่ยวที่เข้ากับบรรยากาศท้องถิ่นยังมีค่อนข้างน้อยไม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วย

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวในมิติวัฒนธรรมเมืองปลายแดนเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี มีประเด็นที่นำมาอภิปราย สรุปผลได้ ดังต่อไปนี้

อำเภอเขมราฐ เป็นอำเภอชายแดน อยู่ในเขตการปกครองของจังหวัดอุบลราชธานี มีที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด ระยะห่างจากตัวจังหวัด ประมาณ 105 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร ระยะทางประมาณ 750 กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 9 ตำบล 123 หมู่บ้าน มีพื้นที่ประมาณ 526.75 ตารางกิโลเมตร และมีอาณาเขต ดังนี้ ทิศเหนือ จรดแนวฝั่งแม่น้ำโขง บริเวณตรงข้ามเมืองสองคอนแขวงสะหวันเขต ประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) เป็นแนวยาวตามลำน้ำโขง ทิศตะวันออก จรดแนวฝั่งแม่น้ำโขงบริเวณตรงข้ามเมืองคอนพะเพ็ง โดยเทศบาลและประเพณี ที่สำคัญของอำเภอเขมราฐ ได้แก่ 1) แข่งเรือยาวประเพณีสองฝั่งโขง ไทย-ลาว ลำน้ำโขง หน้าเทศบาลขมราฐ เดือนตุลาคมของทุกปี 2) กิจกรรมถนนคนเดินอำเภอเขมราฐ ทุกวันเสาร์ที่ 2 และวันเสาร์ที่ 4 ของเดือน 3) ประเพณีสงกรานต์ แก่งช้างหมอบ เทศบาลตำบลเทพวงศา 13-15 เมษายน และ 4) ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา เทศบาลเขมราฐ ในเดือนกรกฎาคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 9 ประการ (ภูสวัสดิ์ สุขเลี้ยง, 2545 : 55-60)

การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเมืองเขมราฐ มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ โดยสภาพปัจจุบันและปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวเขมราฐเกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์สินค้าพื้นเมือง เทศกาลประเพณี และที่พัก สอดคล้องกับ(Richards, 1995 : ed) ได้กล่าวไว้ถึงองค์ประกอบที่เป็นสิ่งดึงดูดใจของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 8 ประการ เป็นองค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม The European Center for Traditional and Regional Cultures หรือ ECTARC คือ

1 ด้านศิลปะ/จิตรกรรม มีการจัดการแหล่งอารยธรรมโบราณ 2000ปี ตำบลเจียด เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาถึงโบราณวัตถุ ที่มีมากมายให้ได้ศึกษาดู ภายในจัดสถานที่ให้คล้ายกับได้มาดูบ้านเก่าและของเก่าๆ ซึ่งทำให้ดูเหมือนได้อยู่ในยุคสมัยนั้นจริงๆ

2 ด้านอาหาร มีการสร้างภาพลักษณ์และความน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยว และส่วนที่สำคัญซึ่งเป็นจุดดึงดูดกับนักท่องเที่ยวประกอบไปด้วยการจัดจำหน่ายสินค้า สินค้าประเภทอาหาร คาวหวาน ที่นำมาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นอาหารที่เป็นการปรุงแบบสดใหม่ ชนิดวันต่อวันโดยนำเสนอรูปแบบของอาหารท้องถิ่นที่ไม่อาจพบเห็นได้ตามร้านค้าไป โดยใช้วัตถุดิบภายในชุมชน

3 ด้านการแต่งกาย มีการจัดการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายพื้นเมือง และควรค่าที่จะสนับสนุนและส่งเสริมบรรยากาศการท่องเที่ยว และการจับจ่ายซื้อเป็นของฝาก ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยรังสิตจึงเข้ามามีบทบาทส่งเสริมการถ่ายทอดรูปแบบการแต่งกายผ้าพื้นเมืองไปยัง

สายตานักท่องเที่ยว ที่เดินทางมายังเขมรรัฐ โดยการประชาสัมพันธ์ การแถลงข่าวการจัดเดินแบบ ผ้าฝ้ายพื้นเมืองที่แปรรูปแล้ว เป็นต้น

4 ด้านสถานที่ มีแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเขมรรัฐ มีการจัดการด้วยการทำแผนที่ท่องเที่ยว บอกเส้นทางไปท่องเที่ยวยังที่ต่างๆ มีการประชุมระดมแนวคิดในการวางกรอบการพัฒนาในอนาคต และส่งเสริมการจัดให้มีการแสดงศิลปวัฒนธรรมด้านต่างๆในพื้นที่ถนนคนเดินเขมรรัฐอีกด้วย

5 ด้านขนบธรรมเนียม/ประเพณี มีการแสดงออกทางวัฒนธรรม เป็นการแสดงออกของ สมาชิกภายในชุมชนและกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตที่มีการทำข้อตกลงกับอำเภอเขมรรัฐ อันเป็นการส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมอันมีคุณค่าต่อการนำเสนอภาพลักษณ์ที่ดีกับนักท่องเที่ยว ดังนั้นทางชุมชนควรจะยึดมั่นในการแสดงออกทางวัฒนธรรมของชุมชนให้มีความเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เกิดความรู้สึกประทับใจและมีความสุขในการเดินทางเข้ามาหา ประสบการณ์ทางด้านการท่องเที่ยวกับทางชุมชนถนนคนเดินเขมรรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ จัดการของ Fayol 14 ประการ(วิช วิจิตรนิภาวรรณ. 2556 : เว็บไซต์) ยังเป็นหลักเกณฑ์ที่ได้ใช้ ปฏิบัติอยู่จนทุกวันนี้ เพราะไม่ว่าเราจะยกเอากิจการใดก็ตามขึ้นมาแยกแยะดู ก็จะเห็นว่างาน บริหารขององค์กรเหล่านี้ มีการจัดแบ่งหน้าที่ของผู้บริหารไว้อย่างใกล้เคียงกับหลักเกณฑ์ แตกต่างจาก Taylor ใช้วิธีเริ่มพิจารณาจัดการมาจากระดับปฏิบัติการจากข้างล่าง และมุ่งสนใจพิจารณาในระดับ งานที่เป็นงานปฏิบัติการที่ฐาน เช่นเดียวกับชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2540 : 321) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ไว้ว่าเป็นวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมผ่านการเดินทางท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยว ที่เน้นการพัฒนาด้านภูมิปัญญา สร้างสรรค์ เคารพต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ศักดิ์ศรี และวิถีชีวิตผู้คน หรือสามารถกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการจัดการ อย่างชัดเจน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต
2. ควรมีป้ายบอกเส้นทางคมนาคมเข้าถึงตัวอำเภอเขมรรัฐสามารถเดินทางได้หลายทาง และถนนมีการพัฒนาสะดวกสบายแต่เส้นทางคมนาคมที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งยังไม่มี การพัฒนาถนนมากนักอีกทั้งป้ายบอกทางที่ยังมีน้อย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรพัฒนา เพิ่มเติมให้ มากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการปรับปรุงแก้ไข มีการแต่งตั้งสมาคม ชมรม เพื่อตรวจสอบมาตรฐานที่พัก เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

4. ควรมีกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเทศกาลประเพณี สามารถสร้างขึ้นเองได้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว เช่น การมีบ้านโบราณที่เก่าแก่ สามารถสร้างกิจกรรมเปิดบ้านเก่าให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวไทยโบราณ และศึกษาประวัติศาสตร์ของบ้านโบราณ

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรแบ่งแยกแต่ละประเภทให้ชัดเจนซึ่งสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวของเขมราฐมีมากทั้งทางธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ ทางวัฒนธรรม เพื่อการสื่อความหมายที่เข้าใจง่ายแก่นักท่องเที่ยว

2. ควรจัดงบประมาณในการทำป้ายเส้นทางคมนาคมและแผนที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาได้สะดวกสบาย

3. ควรปรับปรุงเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ตู้ ATM ร้านสะดวกซื้อ ร้านขายของที่ระลึก

4. ควรจัดการแหล่งท่องเที่ยวระหว่าง ชุมชน ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในการพัฒนา ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว ให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอย่างชัดเจน

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัย เรื่อง ความประทับใจจากกิจกรรมท่องเที่ยว อันเป็นการนำไปสู่การเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างคนใน ชุมชนกับนักท่องเที่ยว

2. ควรทำการวิจัย เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรเพื่อการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านกับผู้ประกอบการท่องเที่ยว

3. ควรทำการวิจัย เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

Reference

- Boi, Paul Owusu. “Residents’ Attitudes and Perceptions Toward National Parks and Ecotourism Development in Ghana : The Case of Dome Community in the Casellas, Antonia P. “The Barcelona Model? Agents, Policies and

- Planning Dynamics in Tourism Development,” Dissertation Abstracts International. 64(6) : 2282-A ; December, 2003.
- Richards, Greg. Cultural Tourism in Europe. CABI, Wallingford, 1995.
- Hurlbert, Diana H. “Learning From Those Who Have Gone Before : Three Case Studies Of Planning Strategie to Manage Tourism as Development in the Western United States,” Maters Abstracts International. 41(2) : 407 ; April, 2003.
- Liu, Abby Yi-chun. “Human Resources Development and Planning for Tourism : CaseStudies From PR China and Malaysia,” Dissertation Abstracts International. 63(8) : 2934-A ; February, 2003.
- Lu, Shiau-Yun. “Control Power, Tourism Development and Conservation : Planning an Island with a Traditional Culture,” Dissertation Abstracts International. 67(4) : 1561-A ; October, 2006.
- Mitz, Robyn. “A Community’s Perspective on Tourism Development,” Maters Abstracts International. 45(3) : unpagged ; June, 2007.
- Sprecher, Dawn Marie. “Making Democracy Work Civic Mekong River,” DissertationAbstracts International. 40(60) : 1442 ; December 2002.
- Stem, Caroline Jeanine. “The Role of Local Development in Protected Area Management : A Comparative Case Study of Ecotourism in Costa Rica,” Dissertation Abstracts International. 62(7) : 3009-B ; January, 2002.
- Xie, Philip Feifan. Authenticating Cultural Tourism : Folk Villages in Hainam, China. Dissertation Abstracts International. 64(10) : 3843-A ; April, 2004.